

Den demografiske udvikling på dagtilbudsområdet

DATO
5. juli 2022

SAGSNR.
22-005819

Sammenfatning:

Det forventes, at der kommer 61 flere børn i alderen 0-2 år og 36 færre børn i alderen 3-5 år i Kalundborg Kommune frem mod 2026. På nuværende tidspunkt vurderes der generelt at være plads i daginstitutionerne til de ekstra børn, som forventes at skulle indskrives i et dagtilbud i de kommende 4 år. Dog kan der med fordel ses nærmere på kapaciteten for småbørn i udvalgte geografiske områder.

På Kommunalbestyrelsens planseminar d. 24.-25. marts 2022 blev det besluttet, at der skulle udarbejdes et notat om konsekvenser og perspektiver af den demografiske udvikling på dagtilbudsområdet. Notatet indgår i materialet til Budgetseminaret i 2022.

Baggrund

I hele landet ses en overordnet tendens til, at der i de kommende år vil komme flere børn i alderen 0-5 år (VIVE 2019). Denne udvikling har stor betydning for dagtilbudsområdet, da kommunerne har pligt til at anvise en plads i et alderssvarende dagtilbud til alle børn i alderen fra ca. 6 måneder og indtil barnets skolestart. Der kan således i de kommende år blive behov for at skabe flere pladser i daginstitutioner og dagpleje.

Der er i bygningsreglementet fastsat krav til, hvor meget plads der skal være pr. barn i dagtilbud, når der bygges nyt, ombygges, tilbygges eller lignende. Disse krav kan ligeledes bruges som en rettesnor for, hvor meget plads der er behov for i eksisterende daginstitutioner. Dermed kan en stigning i antal børn potentielt også medføre et behov for at udvide de bygningsmæssige rammer for daginstitutionerne.

Dette notat vil se på, hvordan børnetallet forventes at udvikle sig i Kalundborg Kommune i de kommende 4 år. Dernæst vil notatet beskrive, hvor meget ledig plads der er i de nuværende daginstitutioner. Til sidst beskrives, hvor der forventes at opstå udfordringer med manglende plads, og hvilke typer af scenarier, der kan ses nærmere på.

Udviklingen i børnetal frem til 2026

På vegne af Kalundborg Kommune leverer firmaet Dynasoft en analyse tre gange om året. Analysen indeholder prognoser for antallet af småbørns- (dagpleje- og vuggestuepladser) og børnehavebørn og bruges som supplement til befolkningsprognosen fra COWI. Prognosen tager højde for tilflytningsmønstre og planlagte nye boliger, men ikke for erhvervsudvikling, derfor kan der være afvigelser mellem prognosen og hvad der faktisk kommer til at ske.

Prognosen er fordelt på måneder, småbørns- og børnehavebørn og yderligere delt op imellem skoledistrikter og på institutioner. Her regnes med et årsgennemsnit. Årsgennemsnittet er et udtryk for, hvor mange børn der er i området gennem hele året.

Kontakt

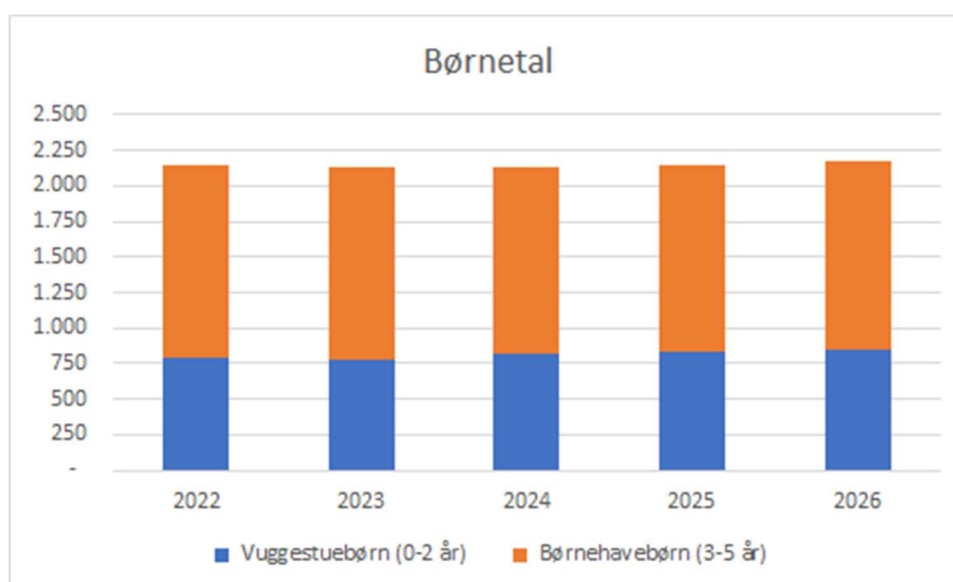
Sagsansvarlig:
Zita Bo Christoffersen
Fagcenter for Børn, Læring og Uddannelse
Telefon, direkte: 59 53 45 59

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

På baggrund af prognosen for hele Kalundborg Kommune gælder det, at det gennemsnitlige antal børn mellem 0-5 år forventes at falde det næste år for så at stige i de efterfølgende år. I år 2022 forventes det, at der er 2.150 børn i alderen 0-5 år. I år 2026 forventes det, at der er 2.175 i alderen 0-5 år.

For de 0-2 årige siger prognosen, at der i løbet af de næste 4 år vil komme op til 61 flere børn, dog vil der næste år være ca. 10 færre børn. I år 2026 forventes der at være 854 børn i alderen 0-2 årige.

Over de næste 3 år vil der være nedgang i antallet af børnehavebørn ifølge prognosen. Der vil være en stigning på 10 børn fra år 2025 til år 2026. I år 2026 vil det totale antal børnehavebørn i Kalundborg Kommune være 1.321.

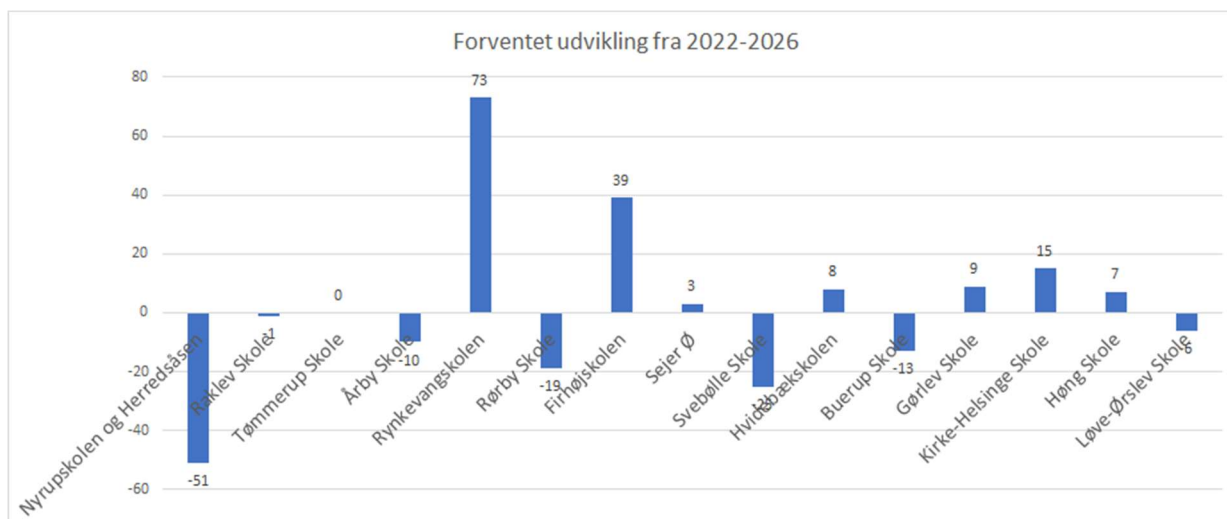
Prognosen peger altså på, at der kommer 61 flere børn i alderen 0-2 år og 36 færre børn i alderen 3-5 år i Kalundborg Kommune frem mod 2026. Udviklingen kan betyde, at der muligvis vil være behov for flere småbørnspladser og færre børnehavepladser i de kommende år. Ser man på hele aldersgruppen samlet (0-5 år) giver det en beskedent stigning på 25 flere børn i 2026.

Der vil altid være en vis usikkerhed forbundet med prognoser. I nogle andre kommuner oplever man en større stigning i antallet af børn, og nogle steder ses et pludseligt "babyboom". Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse følger udviklingen tæt med henblik på at kunne sikre information om den løbende børnetalsudvikling i kommunen.

Udviklingen i børnetal fordelt på skoledistrikter

Nedenstående graf viser den forventede udvikling i børnetal fra 2022 til 2026 fordelt på skoledistrikter. Det giver mulighed for at se, hvor i kommunen der forventes en stigning eller et fald i antallet af børn i alderen 0-5 år.

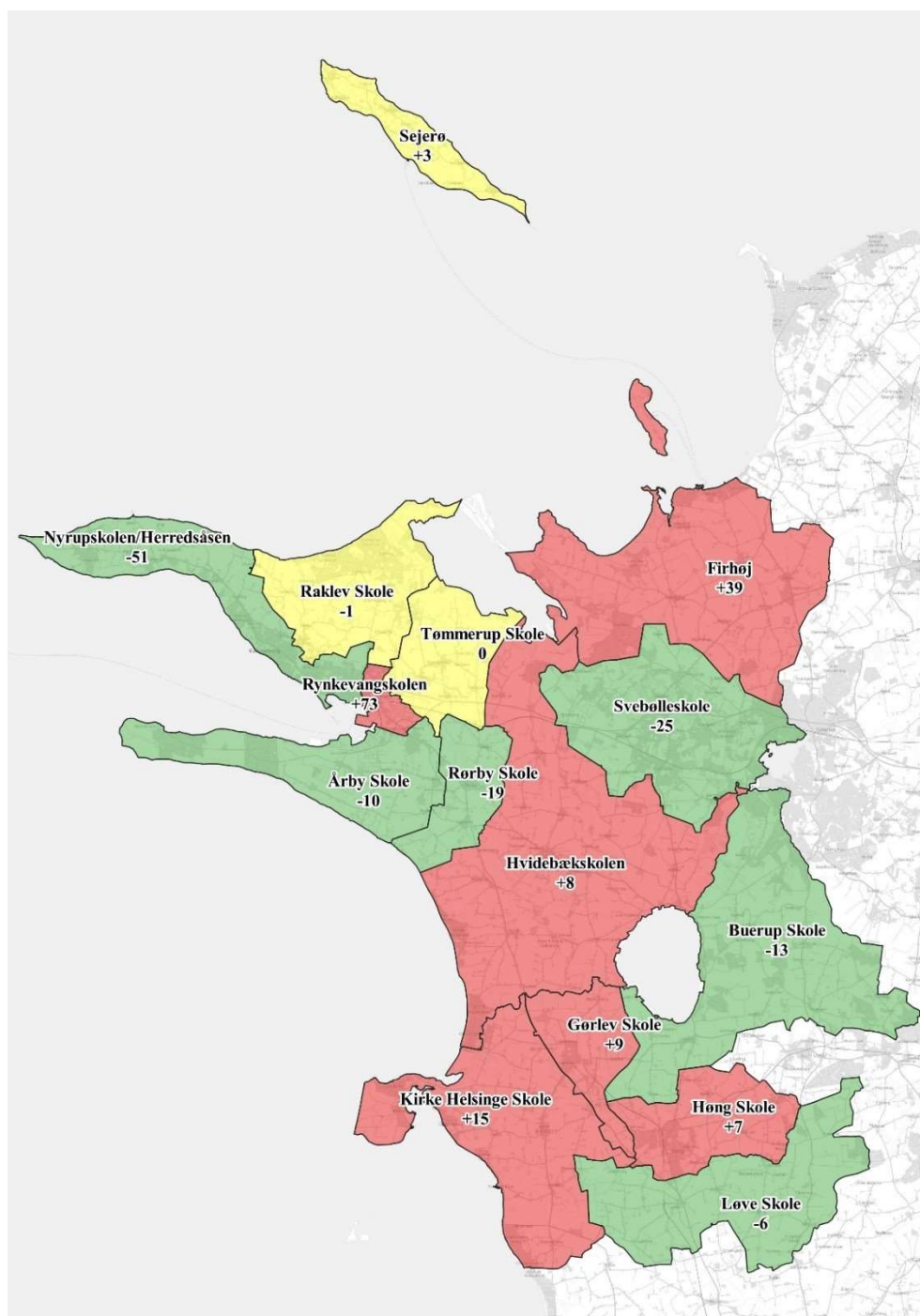
Udviklingen er fordelt på skoledistrikter fremfor områder, af hensyn til læsevenligheden. Samtidig gør en fordeling på skoledistrikter det nemmere at sammenligne prognosen for dagtilbud med prognosen for skoler.

Af ovenstående graf ses det, at der frem mod 2026 vil være store udsving i antallet af småbørns- og børnehavebørn i nogle skoledistrikter. Således forventes det, at der i Nyrupskolen og Herredssåsens skoledistrikter, i 2026 er 51 børn færre end i 2022. Tilsvarende forventes der i Rynkevangskolens skoledistrikt i 2026 at være 73 børn flere end i 2022 og Firhøjskolens skoledistrikt forventes at have 39 flere børn i 2026 end i år 2022.

Kortet herunder viser den geografiske placering af de skoledistrikter, hvor der forventes i 2026 at være hhv. færre børn (grøn), samme antal børn +/- 3 (gul) og flere børn (rød) sammenlignet med 2022.

Det er fastsat i Kalundborg Kommunes retningslinjer for pladsanvisning, at pasningsgarantien gælder inden for en radius af 15 km fra barnets bopæl (godkendt af Børn- og Familieudvalget 6. november 2019). Det vil sige, at et barn ikke nødvendigvis skal tilbydes en plads i et dagtilbud i det skoledistrikt, hvor barnet bor.

Som det fremgår af ovenstående, er særligt skoledistrikterne Nyrupskolen og Herredsåsen, Rynkevangskolen og Firhøjsskolen interessante, da der her forventes den største ændring i børnetallet. I Nyrupskolen og Herredsåsens distrikter ligger Vuggestuen Toppen, Eventyrhuset, Aktivarius og Børnehuset Regnbuen. I Rynkevangskolens skoledistrikt ligger dagtilbuddene Vuggestuen Labyrinten, Lupinvejens børnehave, Østgården og Buldervang. I Firhøjsskolens skoledistrikt ligger dagtilbuddet Snertinge Børnehus.

Mens der i skoledistrikterne Nyrupskolen og Herredsåsen og Rynkevangskolens er fire dagtilbud i hvert distrikt, som kan dele stigningen i børnetallet mellem sig, er der kun ét tilbud i Firhøjsskolens skoledistrikt.

Størrelse på dagtilbud (antal børn)

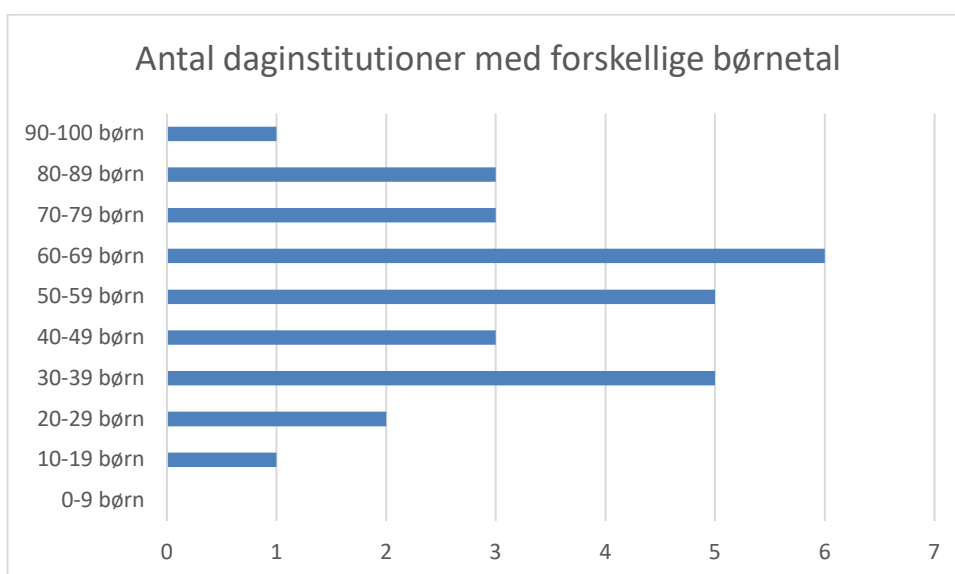
I Kalundborg Kommune normeres antallet af pladser for hver enkelt daginstitution hvert år. I normeringen tages blandt andet højde for den forventede udvikling i antallet af børn i aldersgruppen 0-5 år. Normeringen danner grundlag for institutionens budget jf. ressourcetildelingsmodellen.

Af nedenstående tabel kan aflæses normeret antal småbørnspladser, dagplejepladser og børnehavepladser i år 2023.

Dagtilbud	Normering (antal børn) Budget 2023	
	Vuggestuebørn	Børnehavebørn
Område Midt		
Viskinge Børnehus	-	50
Børnehuset Troldehøj	12	30
Snertinge Børnehus	15	70
Vuggestuen Labyrinten	38	-
Lupinvejens børnehave	-	54
Østgården	24	38
Buldervang	24	62
Dagplejepladser	80	-
Område Nord		
Vuggestuen Toppen	60	-
Eventyrhuset	26	68
Idrætsinstitutionen Aktivarius	26	52
Børnehuset Regnbuen	22	50
Raklev Børnehave	-	74
Engen	24	56
Kløvergården	14	48
Dagplejepladser	76	-
Område Syd		
Børnehaven Gården	-	66
Børnehaven Svalereden	-	64
Høng Børneunivers	12	38
Løve Børnehave	-	38
Børnehaven Nordlyset	5	28
Vuggestuen Spiren	24	-
Krudthuset	20	30
Troldebo	12	44
Mariehønen	-	44
Dagplejepladser	132	-

Landsbyordninger		
Kirke Helsinge Børnehus	10	28
Rørby Børnehave	-	38
Sejerø Børnehus	10	7
Selvejende institutioner		
Hobitten	-	40
Hobittens dagplejepladser	44	-
Mælkebøtten	8	24
Kalundborg Asyl Børnehave	-	60
I alt	718	1201

Diagrammet herunder viser antallet af små, mellemstore og store daginstitutioner i kommunen, hvis man deler dem op i 10 grupper på baggrund af børnetal. I dette diagram er der ikke taget højde for, om det er småbørns- eller børnehavebørn.

I Kalundborg Kommune er der en relativ god spredning på små og mellemstore institutioner. Der findes ikke daginstitutioner med flere end 100 børn, som det er tilfældet i andre kommuner.

Størrelsen på en institution kan have betydning i forhold til driften af den enkelte institution. På samme vis vil en institution med få børn også have få medarbejdere, hvilket giver mindre fleksibilitet i planlægningen af arbejdet.

Fysisk plads i daginstitutionerne

Daginstitutionernes fysiske rammer har betydning for, hvor mange børn den enkelte institution kan rumme. Jf. Bygningsreglementets §229 skal opholdsrum i daginstitutioner have et frit gulvareal på mindst 3 m² pr. barn i vuggestuer og 2 m² pr. barn i børnehaver.

Disse krav gælder, når der bygges nyt, ombygges, tilbygges eller lignende. Kravene kan ligeledes bruges som en rettesnor for, hvor meget plads der er i de eksisterende daginstitutioner.

For at undersøge hvor meget plads, der er i daginstitutionerne i Kalundborg Kommune, har Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse entreret med en ekstern konsulent, Skel.dk til at opmåle alle Kommunale og selvejende institutioner.

Alle institutioner i Kalundborg Kommune har, ifølge opmålingerne, mere fysisk plads end kravene i bygningsreglementet foreskriver ved om- eller nybygning. Eneste undtagelse er Høng Børneunivers (se bilag 2).

Opmålingerne omfatter: Samlet legeareal, inklusive rum som ikke er godkendt til ophold 100% af tiden, eksempelvis garderober, kælder som anvendes til musikrum, motorikrum på 1. sal og rum med gennemgang. Der er i opmålingerne således ikke taget højde for pædagogiske hensyn i forhold til, hvordan bygningerne bruges i dagligdagen. F.eks. kan det være uhensigtsmæssigt at have mange børn i et enkelt grupperum, selvom rummet er opmålt til at være stort nok.

Faglig vurdering

Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse har i samarbejde med områdelederne lavet en faglig vurdering af, hvor mange børn der vurderes at være plads til i de respektive bygninger. Det understreges, at det normerede antal vuggestuepladser er et udtryk for den nuværende politiske prioritering, hvorfor en evt. ændring i antallet af vuggestuepladser med afsæt i den faglige vurdering forudsætter en ændret politisk prioritering.

Dagtilbud	Normering 2023 Vuggestuebørn	Normering 2023 Børnehavebørn	Faglig Vurdering Vuggestue	Faglig vurdering Børnehave
Viskinge Børnehus*	-	50	-	50
Børnehuset Troldehøj*	12	30	12	30
Snertinge Børnehus	15	70	24	70
Vuggestuen Labyrinten	38	-	38	-
Lupinvejens Børnehave	-	54	-	60
Østgården	24	38	24	44
Buldervang	24	62	32	78
Vuggestuen Toppen	60	-	60	-
Eventyrhuset	26	68	26	68
Idrætsinstitutionen Aktivarius	26	52	26	52
Børnehuset Regnbuen	22	50	22	50
Raklev Børnehave	-	74	-	78
Engen	24	56	24	60
Kløvergården	14	48	14	52
Børnehaven Gården	-	66	-	66
Børnehaven Svalereden	-	64	-	72
Høng Børneunivers	12	38	12	44

Løve Børnehave	-	38	-	44
Børnehaven Nordlyset	5	28	5	44
Vuggestuen Spiren	24	-	26	-
Krudthuset	20	30	26	40
Troldebo	12	44	12	44
Mariehønen	-	44	-	48
Rørby Børnehave	-	38	-	66
Kirke Helsing Børnehus	10	28	10	32
Hobitten	-	40	-	44
Mælkebøtten	8	24	12	30
Sejerø Børnehus	10	7	10	10

*Note: Viskinge Børnehus og Børnehuset Troldehøj lægges sammen i én ny institution med ibrugtagning 2. halvår af 2023.

Som det fremgår af ovenstående tabel, er en række af dagtilbuddene allerede ved deres maksimale kapacitet jf. den faglige vurdering.

Læringsmiljøer og indeklima

Dagtilbudsloven rammesætter via den styrkede pædagogiske lærerplan, at de fysiske rammer skal understøtte arbejdet med kerneydelsen. Dette gøres blandt andet ved at benytte det pædagogiske læringsmiljø til at fremme et bedre børnemiljø. Eksempler på dette kan være at have mulighed for, at opdele børnegruppen i mindre grupper eller aktivt anvende gangarealer eller lignende i hverdagen, med henblik på at skabe et bedre børnemiljø i form af eksempelvis et reduceret støjniveau. Udnyttelsen af de fysiske rammer kan derved medvirke til at styrke trivsel, læring, udvikling og dannelse hos børnene.

Der er i den faglige vurdering taget højde for, hvordan der bedst muligt sikres et pædagogisk læringsmiljø i de eksisterende fysiske rammer, herunder også at flere af bygningerne oprindeligt er bygget til andre formål og at flere af bygningerne er præget af alder og slitage, hvilket også har betydning for såvel hygiejne, sikkerhed som indeklima.

Kapacitet

Af billedet på side 4 ses det, at børnetallet i område Syd generelt forventes at stige. Især i Kirke-Helsing Skoles distrikt kan der jf. prognosen opleves pres på småbørnspladserne. Denne stigning kan dog imødegås da institutionerne i området ligger tæt, omend i forskellige skoledistrikter jf. Kalundborg Kommunes retningslinjer for anvisning af pladser. Derudover kan der ved behov også etableres flere dagplejepladser.

Generelt ses der ikke umiddelbart at være områder i kommunen, hvor der kommer til at mangle børnehavepladser frem mod 2026. Dog skal der være en opmærksomhed på behovet for børnehavepladser på længere sigt, idet de ekstra børn i 0-2 års alderen forventeligt vil skulle starte i børnehave, når de fylder 3 år.

Mulige scenarier

Da det i Kalundborg Kommune er politisk besluttet, at et barn skal tilbydes en plads inden for en radius af 15 km fra barnets bopæl, er der gode muligheder for at fordele de ekstra børn til de institutioner, hvor der er plads. Man bør dog være opmærksom på, at det kan skabe utilfredshed blandt forældrene, hvis flere forældre skal køre langt for at aflevere

deres barn i dagtilbud. Alternativt til at udvide radiussen for pladsanvisningen kan være lokale kapacitetsudvidelser. Herunder er der mulighed for at udvide kapaciteten i dagplejen, såfremt det er muligt at rekruttere nye dagplejere. Hvis kapaciteten udvides i et område, kan det samtidig overvejes, om der kan være fordele ved at samle flere mindre institutioner i én større institution. Større og mere fleksible institutioner kan give mulighed for, at der kontinuerligt kan konverteres mellem vuggestue- og børnehavepladser alt efter behov. Der vil således være behov for nærmere analyse af mulighederne i de enkelte lokalsamfund.

Ressourcetildeling og åbningstider

Ressourcer tildeles til hver institution jf. Kalundborg Kommunes ressourcefordelingsmodel, som er politisk besluttet 31. oktober 2018. Hver institution tildeles et grundbudget efter hvor mange børn, der forventes at starte i henholdsvis dagpleje, vuggestue eller børnehave.

Institutionerne reguleres efterfølgende hvert kvartal i forholdt til faktiske antal indmeldte børn.

Der gives et grundtilskud til små institutioner med under 40 enheder. I 2023 får Rørby Børnehave, Løve Børnehave, Nordlyset, Mælkebøtten og Sejerø dette tilskud.

Ressourcetildelingen er baseret på børnetal og indeholder også budget til indfasning af minimumsnormeringer. I ressourcefordelingsmodellen budgetteres der pt. med kr. 3000 pr. enhed til minimumsnormering (en vuggestueplads udgør 2 enheder, og en børnehaveplads udgør én enhed).

Kalundborg Kommune har ikke politisk bestemte åbningstider i daginstitutionerne. Det vil sige, at der er tradition for at områdelederen fastsætter åbningstiderne i eget område. Herunder ses en oversigt over institutionernes antal ugentlige åbningstimer.

Dagtilbud	Antal åbningstimer om ugen
Viskinge Børnehus	52:00
Børnehuset Troldehøj	52:00
Snertinge Børnehus	54:00
Vuggestuen Labyrinten	54:00
Lupinvejens børnehave	54:00
Østgården	52:15
Buldervang	53:00
Vuggestuen Toppen	51:00
Eventyrhuset	51:00
Idrætsinstitutionen Aktivarius	51:00
Børnehuset Regnbuen	51:20
Raklev Børnehave	51:00
Engen	51:00
Kløvergården	54:00

Børnehaven Gården	52:30
Børnehaven Svalereden	55:00
Høng Børneunivers	55:00
Løve Børnehave	52:30
Børnehaven Nordlyset	52:30
Vuggestuen Spiren	55:00
Krudthuset	54:30
Troldebo	52:00
Mariehønen	51:00
Kirke Helsingø Børnehus	53:00
Sejerø Børnehus	44:30
Rørby Børnehave	51:00
Hobitten	53:00
Mælkebøtten	53:00
Kalundborg Asyl Børnehave	51:00

Forskellen mellem antal åbningstimer i dagtilbuddene betyder, at det kan være svært at sammenligne normeringer på tværs af dagtilbud, da den samme personaleressource i nogle institutioner skal strækkes over flere timer. Ressourcetildelingsmodellen tager ikke højde for forskellen i åbningstimerne.

Opsummering

Administrationen følger udviklingen i børnetallet tæt for at sikre, at kommunen kan leve op til sin forpligtelse til at kunne anvise en plads i et alderssvarende dagtilbud til alle børn i alderen fra ca. 6 måneder og indtil barnets skolestart.

Som det fremgår af ovenstående ser det umiddelbart ud til, at udviklingen i antallet af børn frem mod 2026 kan rummes i kommunens eksisterende institutioner. Dette under forudsætning af, at der ikke ændres ved retningslinjerne for anvisning af pladser, og at det er muligt at rekruttere dagplejere til at dække behovet for småbørnspladser, alternativt etablering af flere vuggestuepladser.

Appendix: Oversigt over opmålinger fra Skel.dk

Dagtilbud	Kvm. Børnehave iflg. Skel.dk	Kvm. Vuggestue iflg. Skel.dk
Viskinge Børnehus	501	
Børnehaven Troldehøj	188	50
Snertinge Børnehus	219	153
Vuggestuen Labyrinten		279
Lupinvejens børnehave	229	
Østgården	97,5	158,5
Buldervang	279	131
Vuggestuen Toppen		362
Eventyrhuset	254	184
Idrætsinstitutionen Aktivarius	197	186
Børnehuset Regnbuen	124	72
Raklev Børnehave	449	
Engen	253	142
Kløvergården	157	121
Børnehaven Gården	213	
Børnehaven Svalereden	378	
Høng Børneunivers	148	107
Løve Børnehave	158	
Børnehaven Nordlyset	140	124
Vuggestuen Spiren		196
Krudthuset	221	227
Troldebo	202	75
Mariehønen	172	
Kirke Helsinge Børnehus	185	60
Rørby Børnehave	213	
Hobitten	261	
Mælkebøtten	176	54
Kalundborg Asyl Børnehave	214	
Lærkereden	301	
Sejer Ø naturbørnehave	104	